

Currículum de Filosofia 4t ESO LOMQE

dimecres 07/09/2016, per [filosofem](#)

La filosofia és una activitat reflexiva i crítica que, a partir de les aportacions de les ciències i d'altres disciplines, pretén realitzar una síntesi global sobre el que és la persona, el coneixement, la conducta adequada i la vida social i política.

Per això, la matèria Filosofia persegueix com a **objectiu principal** la comprensió per part de l'alumnat de si mateix i del seu món, dotant-lo per a això de ferramentes cognitives tant teòriques com pràctiques.

- En el pla teòric l'alumnat coneixerà els grans interrogants, els conceptes especialitzats i les teories que intenten donar resposta a les grans qüestions.
- En la dimensió pràctica la matèria dota les i els alumnes d'una actitud crítica que ajuda a no admetre idees que no han sigut rigorosament analitzades i evidenciades, saber pensar, raonar i argumentar amb fonament, coherència i de forma autònoma, l'habilitat discursiva per a dialogar i convèncer evitant el pensament únic i dogmàtic, la capacitat per a discernir entre l'evident i l'arbitrari, el substancial i l'accidental, la gestió creativa de les capacitats estètiques o el raonament moral i polític autònom. La fórmula kantiana "atreuix-te a saber" és potser l'expressió més precisa de la tendència filosòfica a la crítica de prejudis i idees dominants majoritàriament acceptades. La filosofia com a saber crític permet que l'alumnat compregui que les seues idees preconcebudes, i en general la tradició, han de ser analitzades com a dades la veritat de les quals no pot donar-se per suposada.

L'assignatura de Filosofia de 4t de l'ESO s'entén com el començament d'una reflexió que té continuïtat en el Batxillerat per mitjà de l'assignatura del mateix nom, impartida en el primer curs i a través de la Història de la Filosofia de segon curs. Però també és una matèria que té un sentit propi o autònom respecte d'aquelles assignatures. D'ací que els temes que es tracten en els diferents blocs de què consta tracten qüestions netament filosòfiques junt amb altres de caràcter més psicològic i socialitzador. El que es pretén és dotar aquesta assignatura d'un caràcter propedèutic però també eminentment pràctic, en el sentit que es pugui aplicar a la vida i a les diferents circumstàncies en què es desia l'alumnat. La matèria **s'estructura en cinc blocs**. Un introductor (bloc 1) en què s'exposa l'especificitat del pensament filosòfic i s'hi exposen les principals àrees en què es dividix la filosofia. Després (bloc 2) es passa a l'estudi de les qüestions sobre "qui sóc jo", tot allò que s'ha relacionat amb la identitat personal i el seu desenrotllament. El següent punt és el pas del "jo" al "nosaltres" (bloc 3) i s'estudien qüestions relacionades amb la dimensió social del ser humà. Una vegada que ens hem endinsat en l'àmbit de la interrelacionalitat, el següent pas és la qüestió de la transformació tant de la realitat i la societat (bloc 4); ací es tractaran qüestions de caràcter ètic i estètic. Finalment (bloc 5), s'estudiaran els dos grans interrogants filosòfics, és dir: Què és la realitat? I què puc conèixer?, introduint així qüestions que, encara que s'estudiaran amb més profunditat en cursos posteriors, tenen una importància transcendental per a la comprensió dels temes tractats durant tot el curs.

Resulta evident la importància de la Filosofia en el desenrotllament de les **competències**. La **competència en comunicació lingüística** és probablement la més treballada. La Filosofia ajuda a través d'aquesta competència que l'alumne adquireixi la seguretat que la paraula és instrument de coneixement i, alhora, vincle cultural entre els sers humans. El valor del concepte no és merament teòric, sinó pràctic: individual i col·lectiu.

La **competència matemàtica**, i **competències bàsiques en Ciència i tecnologia**, encara que no és pròpiament una competència filosòfica, es treballa en l'estudi dels fonaments de la ciència i la tecnologia, així com la visió del món que aquests sabers comporten; el mateix que en l'estudi i l'aplicació de les regles del raonament lògic.

El curs de Filosofia treballa la **competència digital** en relació a la busca de la informació i la seua interpretació. L'alumnat ha de saber com i què buscar: no tot és igualment rellevant. Serà el professor qui oriente i done els criteris i els objectius perquè l'ús de les noves tecnologies siga aprofitable educativament.

La **competència aprendre a aprendre** garanteix que l'individu tinga recursos suficients per a formar-se permanentment. La capacitat d'autonomia personal, d'autoregulació dels processos cognitius i de la conducta en distints contextos fan que esta competència siga clau. La Filosofia també desenrotlla esta competència gràcies al seu treball per aconseguir l'esperit crític i l'autonomia personal.

La Filosofia sempre ha estat oberta a la realitat i a les inquietuds personals i col·lectives del ser humà. Per això, treballa les competències socials i cíviques. La busca de la felicitat individual i el benestar col·lectiu són

assumpes que s'aborden en el curs. No són problemes teòrics, sinó pràctics que involucren l'alumnat perquè lluite per una societat justa i una vida feliç. Actituds com les de confiança en si mateix i en els altres, solidaritat o tolerància són les que es treballen en la matèria de Filosofia.

La filosofia dota l'alumnat d'un coneixement conceptual sobre la socialització i l'activitat del ser humà com a membre d'un col·lectiu. És un saber teòric, però imprescindible. És un coneixement sobre els fonaments de la nostra convivència, és a dir, un coneixement pròpiament filosòfic. No obstant això, l'elaboració teòrica de la nostra convivència té un fi pràctic: el compromís i la participació de l'individu en la vida ciutadana. Totes aquestes actituds seran les que doten de sentit a la capacitat creadora i innovadora, així com a la gestió de projectes tant individuals com en equip.

La filosofia també ajuda a desenrotllar el sentit d'iniciativa i l'esperit emprenedor dins d'un marc ètic ineludible per a una societat que vullga guiar-se per principis que dignifiquen al ser humà, defugint així de la cosificació i mercantilització.

Finalment, la filosofia treballa la **competència sobre la consciència i les expressions culturals**. Aquesta competència inclou la consideració de l'art i el seu valor estètic, així com la cultura com a expressió necessària del ser humà. La reflexió filosòfica del curs, en diversos dels seus blocs, presenta a l'alumnat explícitament el fenomen estètic i el ser cultural de l'home com a realitats essencials d'allò humà.

El currículum incorpora **plantejaments metodològics i didàctics** coherents amb el desenrotllament de les competències, l'aprenentatge en contextos reals dels elements transversals i dels continguts de les àrees. Com el RD 116/2014 proposa, i en línia amb la Recomanació 2006/962/EC, del Parlament Europeu i del Consell, de 18 de desembre de 2006, sobre les competències clau per a l'aprenentatge permanent, este decret es basa igualment a potenciar l'aprenentatge per competències, integrades en la resta d'elements curriculars per a propiciar una renovació en la pràctica docent i en el procés d'ensenyança i aprenentatge. La metodologia farà insistència, especialment, en la compressió lectora de textos seleccionats dels autors i els temes estudiats en el curs. Els punts centrals en què es basa la metodologia són: **a) Interacció i aprenentatge**, l'objectiu últim del qual és que tots els alumnes i les alumnes sense exclusió, adquirisquen els millors aprenentatges possibles. **b) Aprenentatge situat**, que emfatitza la dimensió social dels processos d'adquisició de les competències, un aprenentatge vinculat a un determinat context cultural, social i de relacions, i a unes determinades tasques que les persones hauran de resoldre i que els permetran adquirir la competència necessària. **c) Estructures d'aprenentatge cooperatiu**, que assegurin la interacció entre iguals i amb altres membres de la comunitat educativa i l'entorn. **d) Didàctica específica de l'àrea**, siga de caràcter general o relacionada amb alguns dels blocs de contingut, atenent a la seua singularitat, els recursos a utilitzar. El comentari de text és un recurs imprescindible. Però també és necessari treballar l'expressió oral. Treballs individuals o en grup que requerisquen una exposició, debats, etc.

Els **procediments d'avaluació** han de ser variats. Junt amb les proves escrites, el professor o la professora valorarà les exposicions orals, tant individuals com en grup; a més, tindrà en compte els comentaris de textos escrits al llarg del curs i la realització de breus redaccions sobre qüestions filosòfiques. Igualment avaluarà la participació en classe quan es facen debats.

Veure en línia : [Currículum de Filosofia 4t ESO LOMQE](#)